

හල්දුමුල්ලේ ජීවනාලිය බඳු උක් හකුරු ව්‍යාපාරය

“ලේඛයේනොට වන්නෙන් නමයි මේ පැත්තේ උක්ගහ පැතුරුණේ. වන්නේ වැඩට ආපු ඉන්දියන් කම්කරුවෝ දේවාල පුජාවලට ගන්න ලැබීම අද්දර උක් ගහක් දෙකක් වැව්වා පස්සේ ගම්මු අතරටත් ඒක ආවා. තේ වතු වල නිසරු ඉඩම් කැබලිවලත් වික වික උක් වවන්න ගත්තා.” උක් හකුරු ව්‍යාපාරයේ පෙරමුණ ගෙන සිටින හල්දුමුල්ලට උක් ගහ ආපු හැටි නිකපොන පලද වර්ධන කට්ටු සභාපති, ධනපාල මහතා අපට විස්තර කළේ ඔය විදිහට යි.

සරුවට වැවුණු උක් වගාවක්

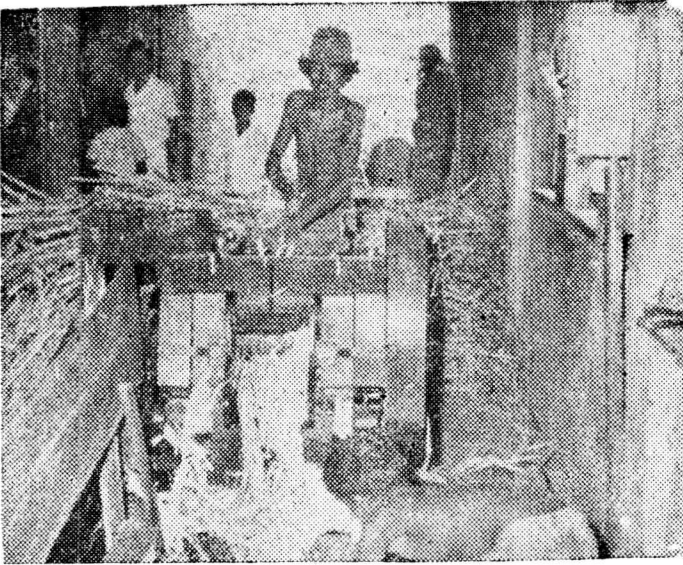
අපි කවුරුත් කහට තේ බොන්න හුරු වුනේ මෑතක 1974 දී. 1970 දී අපට පිටරටින් සිනි වොන් දෙලක්ෂ හත්තැ දහක් ගෙන්වුවා. රුපියල් ලක්ෂ 199 පිටරටට ගෙව්වා. 1973 දී තෙල් අර්බුදයත් එක්ක සිනි මිල තවත් වැඩි වුනා. 1974 දී සිනි ප්‍රමාණය අඩු කරලා වොන් 66,692 ක් ලංකාවට ගෙන්වන්නත් රුපියල් ලක්ෂ 189 ක් වියදම් වුනා. ඔය අතරේදී නමයි කාටත් හකුරු කැල්ලේ රසයි, අඟයයි ආයේ මතක් වුනේ. ඔය රටේ සාමාන්‍ය තත්වය.

ඒත් හල්දුමුල්ල ජනතාව එහෙම නොවන බව ධනපාල මහතා කීවා. 1930 තරම ඉඳලා හල්දුමුල්ලේ උක් හකුරු හඳලා තියෙනවා. නම නමත් ගේ ගෙදර දෙර උවමනාවත් පිරිමහ ගෙන ඉතිරිවා තේ කඩවලට කියකට හෝ දීමයි මුල් කාලේ වෙලා තියෙන්නේ. පස්සේ ගමේ හැම කෙනෙක් ම වාගේ කැලෑ ඉඩම් එළි කරලා උක් වවන්න අරන් තියෙනවා. ඔය අතරතුර දේශීය හකුරු ව්‍යාපාරය දියුණු නොවන්න තවත් හේතුවක් තිබුණා. පිටරටින් හකුරු ගෙන්වීමයි ඊට හේතුව. අවුරුද්දකට රුපියල් දලක්ෂ 14 පමණ හකුරු ගෙන්වීම සිටිනක් ව තිබුණා. 1961 දී පිටරටින් හකුරු ගෙන්වීම නහනම් කළාමයි හල්දුමුල්ල වැනි ප්‍රදේශවලට කළඑළියක් ලැබිලා තියෙන්නේ.

හල්දුමුල්ල හකුරු ව්‍යාපාරයට අවුරුදු හතළිහක විතර ඉතිහාසයක් තියෙනවා. ගෘහ කර්මාන්තයක් හැටියට නමයි මෙපමණ කලක් හකුරු හැදීම කරලා තියෙන්නේ. සිනි මිල වැඩිවෙලා පොතට දෙන ප්‍රමාණය අඩුකළාම ඔවුනට සැහෙන ආදයමක් ලැබිලා තියෙනවා. නවමත් තත්වය සතුටුදායක බවත් ධනපාල මහතාගේ අදහස යි.

බදුල්ලේ උක් වවන හල්දුමුල්ල, කොස් ලන්ද, පස්සර වගේ ප්‍රදේශ ඔක්කොම වාගේ මුහුදු මට්ටමින් අඩි 1,000 ක් 2,000 ක් අතර උසකයි පිහිටලා තියෙන්නේ. මුලින් තේ වවලා පස්සේ නිසරු වෙච්ච කඳු බෑවුම් නමයි දූන් උක් වගා බිම්. කඳු අතර වන දෙණිවලත් උක් වවනවා.

සැප්තැම්බර්, ඔක්තෝබර් මාසවල උක් හිටවීම කරන්නේ. මාර්තු, අප්‍රේල් මාසවලත් සමහර විට වගාව අරඹනවා. හොඳට සරුවට වැඩුණු උක් ගස්වල කොළ සහිත මුදුන් පැල ලෙස සිටුවීම පළාතේ සාමාන්‍ය සිටිනයි. අඩි 11/2X11/2X11/2 තරම වන වලවල්

උක් දඬු කැපූ
විගසම මිරිකන
යන්ත්‍ර වලට
දමා පැණි
මිරිකා ගන්නා
අයුරු

කපා වලේ කොන් හතරේ උක් මුදුන් හතරක් හිටවනවා. වලවලේ දෙකක් අතර දුර සාමාන්‍යයෙන් අඩි 2 ක් 5 ක් අතර විතර වෙනවා. උක් ජෙලි දෙකක් අතර දුර අඩි 3 ක් 4 ක් විතර. සම බිම් ඇති දෙණි වල කාණු කපා මේ අයුරින් ම සිටුවීම කරන නවා. එක ඉඩමක එකම වර්ගයේ උක් ම වගා කෙරෙන්නේ. කුඩා කිරිමිටු, සීනි උක්, කළු උක්, රස්නාල්, ගල්ඔය 527 යන උක් ජාතියි, හල්දුමුල්ලේ වැඩිපුරම වඩන්නේ.

ඉස්සර නම් උක්වලට පෝර දැමීමක් කරලා නැහැ. අවුරුදු දහය පහළොව කරම් වයස් උක් පදුරු නවමක් නිකපොන නියෙනවා. ඒත් දැන් නම් පිළිවෙළකට පෝර දැමීම කෙරෙනවා. උක් දඬු හිටවලා දවස් 45 කට පස්සේයි, මුල් වරට පෝර දමන්නේ. ඇමෝනියා පොස්පේට් හොණ්ඩරයක්, සුපර් පොස්පේට් හොණ්ඩර බාගයක්, මියුරේට් පොටෑෂ් හොණ්ඩර කාලක් වන තරමට හදපු මිශ්‍රණයක් නමයි, සාමාන්‍ය පෝර. එක්

උක් පැණි
මිරිකුණු
විගසම
තාවි වලට
දැමීම සඳහා
එකතු
කරගනු ලබයි.

**‘පැණි පදම’ සෑදෙනතුරු
උක් පැණිය මනාව පදම් කිරීම**

පසුරකට අවුත්ස 4-6 ත් අතර ප්‍රමාණයක් වැටෙනවා. දෙවැනි පෝර දැමීම මාස 3 කින් විතර කරන්නේ. මාස 6 ක් වයස් වුනාට පසු කිසිම පෝරක් නොදමන අතර, එසේ කරනුයේ එම කාලයේ දී පෝර යෙදුවොත් හකුරු පදම් නොවන නිසා

බවත්, ධනපාල මහතා පෙන්වා දුන්නා. ඉස්සර වැඩිය පෝර නොදැමීමත් පෝර දමපු උක්වගාව හොඳට වැඩෙනවා දැකලා ගම්වුන් ඒකට පුරුදු වෙලා කියෙනවා මෙහි උක් වගා පිළිවෙත් සාමාන්‍යය යෙන් තේ, රබර් වගාදින් ආශ්‍රිතව පුරුදු වූ ඒවා යි.

උක් කැපීමට කලින් අවුරුද්දකට හතර සැරයක් පමණ වල් ඉදිරිමත් කෙරෙනවා. මුල් වරට හිටවපු උක් කැපෙන්නේ වගාවට මාස 15 ත් 18 ත් අතර වුනාම, නොවැම්බර්, දෙසැම්බර් යන මාසවල දී. මල් පිදුනාම තමයි උක් කපන්නේ. උක් පසුරුවල උක් අවුරුද්දකට වරක් කපනවා. උක් ගහ හොඳ තරමට මෝරලා බව තීරණය කරන්නේ මල් පිදුනාම. හැම ගහක් ම කපන්නේත් නෑ. මෝරපුවා විතරයි. ලාබාල ඒවා ඊළඟ කැපීම සඳහා ඉතිරි කරනවා.

හකුරු සෑදීමේ වැඩ නියම ලෙසින් පටන් ගන්නේ ඊට පස්සේ. උක් මිරිකීම සඳහා මුල්ම කාලයේ එනම්, 1930 දී පමණ යොදා ගෙන ඇත්තේ සෙක්කු යි. ඇතැම් ගම්වල තවමත් ගොනුන් විසින් අඳින සෙක්කු ද, මේ සඳහා යොදා ගනු ලබනවා. එහෙත් දැන් වැඩි දෙනකු යාන්ත්‍රික උක් මිරිකන යන්ත්‍ර භාවිතා කරනවා. ලංකා කාර්මික සංවර්ධන

**හකුරු කැට
සෑදීම සඳහා
‘හකුරු පදම’
ලී අවටු වලට
දැමීම**

ධන මණ්ඩල ණය පහසුකම් යටතේ ලබා ගත් එම මණ්ඩල යන්ත්‍ර හා පොද්ගලික ආයතන දෙකක් මගින් නිෂ්පාදිත යන්ත්‍ර චිර්ග ද දන් ප්‍රදේශය පුරා බහුල ය. මෙම යන්ත්‍රයක් රු. 15,000 ක් වන අතර, යන්ත්‍ර නොමැතියන් ගෙවීමේ පදනමක් මත තම උක් වලින් යන්ත්‍ර හිමියන් ලබාම හකුරු සකස් කර ගන්නවා.

කම්හලක්

උක් දඩු කපා පැය තුනක පමණ කාලයක් කුළු හකුරු නිපදවීම සාමාන්‍ය සිරිතය. උක්දඩු මිරිකීමෙන් ලැබෙන පැණි තාවිච්චලට දමා උණු කරනු ලැබේ. සෑම උක් මිරිකන යන්ත්‍රයක් සමඟ අඩු තරමින් මෙවැනි තාවිච්චි තුනක් ඇත. එක තාවිච්චියකට ගැලුම් 20 ක් පමණ වත්කළ හැක. පැණි මෙම තාවිච්චි වලට දමා පැය දෙකක් පමණ උණු කළ විට “පැණි පදම” සෑදේ. පළපුරුදු පැණි උණු කරන්නන් පැණි යෙහි යුබුළු සෑදෙන අයුරින් හා ඒවායේ ප්‍රමාණයෙන් ‘පැණි පදම’ සෑදී ඇති බව දැන ගනී. ඉන්පසුව තවත් පැය කාලක් පමණ හොදින් පදම් කළ විට හකුරු පදම සෑදේ. මෙසේ පදම් කරනුයේ හකුරු කැට නො ගැසීම සඳහා පැණිවලට සම උණුසුම ලබා දීමට ය. ඉන් පසු හකුරු පදම ලී අච්චුවලට දමා නිවීමට හැර ගත වූ පසු කැබලි ලෙස වෙන් කර එකතු කරගනු ලැබේ.

හකුරු පැකට කර වෙළඳ පොලට යැවීම දැන් ප්‍රශ්නයක් නොවන බව මෙතෙක් වේලා අප සමග සිටි තවත් ප්‍රධාන හකුරු නිෂ්පාදකයකු වූ රාමලිංගම් මහතා කීය. ඔවුන් දැන් හකුරු කෙලින් ම කොළඹට යවන අතර, අලෙවි කිරීමෙහිලා කිසිදු ප්‍රශ්නයකට මෙතෙක් මුහුණ පා නැත.

හල්දුමුල්ල, කොස්ලන්ද ප්‍රදේශයේ අක් කර 4,000 ක පමණ දැන් උක් වගාව කෙරෙන නිසා සුළු පරිමාණ හකුරු හෝ සීනි කම්හලක් සීනි සංයුක්ත මණ්ඩලය මගින් ප්‍රදේශයේ ඉදි කළ යුතු යැයි යන්න ඔවුන්ගේ ප්‍රධාන ඉල්ලීමක්ව ඇත. එමගින් උක් වවන්නන්ගේ උක් සඳහා සහතික මිලක් ගෙවා උක් දඩු මිළට ගැනීමට කටයුතු යෙදිය යුතු බව රාමලිංගම් මහතාගේ අදහස යි. බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ දැනට අක්කර 12,000 ක පමණ

හකුරු සඳහා උක් වගා කෙරෙන හෙයින් හල්දුමුල්ලට කම්හලක් ලබා දීමේ අවශ්‍යතාවය තවත් වැඩි බව ද, ඔවුහු පවසති. මේ හැර ප්‍රදේශයට විදුලි බලය ලබා දී උක් මිරිකන යන්ත්‍ර විදුලි බලයෙන් ක්‍රියාකරවීමට කටයුතු ලබා දිය යුතු බව ද ඔහු පැවසුවේ ඒ හා ඇදුණු බරපතල ප්‍රශ්නයක් හෙළි කරමිනි.

මෙවිටර කල් හකුරු ලිප්වලට දැමීමේ කැලෑ දර. දැන් දර හිඟ යි. බුරුත, හුරිමාර, ගම්මාලු වැනි වටිනා ගස් පවා හකුරු ලිප් දර වශයෙන් ගන්නවා. ඇත්තෙන් ම දැනට පවතින දර හිඟයන්, යන්ත්‍ර සඳහා තෙල් මිළ අධික වීමත් විදුලි එළිය සැපයීම ඉක්මන් කිරීමේ අවශ්‍යතාවය තවත් වැඩි කර ඇති බවද ඔවුහු පෙන්වා දුන්හ.

වඩා හොඳ උක් වර්ග ගොවීන්ට හඳුන්වා දීමත්, තව අවශ්‍යතාවයක් බව ඔවුන් පෙන්වා දුන්නා. දැනට වවන උක් වර්ගවල පැණි ලබාදීමේ හැකියාවන් එතරම් ම ඉහළ නොවේ. කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව හෝ සීනි සංස්ථාව මෙය කරනු ඇතැයි ඔවුන්ගේ බලාපොරොත්තුවයි.

වල් උරන් හා අනෙක් සතුන් ගෙන් වගාවට වන හානිය ද සුළුපටු නොවේ. විශේෂයෙන් ම වල් උරන් ගෙන් වගාව රැක ගැනීම ඉතා දුෂ්කර කායභියක් වී ඇති බැව් ධනපාල හා රාමලිංගම් යන මහත්වරු පැවසුවේ තුවක්කු බලපත් ලබා දීමේ වැදගත්කමට ද ඉඟි කරමිනි.

මෙම අවශ්‍යතාවයන් ඉටු කර මනා පස සංරක්ෂණ ක්‍රම, වගා පිළිවෙත්, දියුණු නිෂ්පාදන ක්‍රම, උක් වවන්නන්ට හඳුන්වා දුන්නොත් රටේ හකුරු අවශ්‍යතාවයන් ඉටු කිරීමට ඔවුන් සමත් වෙනවාට කිසි සැකයක් නැහැ. රටට අවශ්‍ය සීනි ප්‍රමාණය වසරකට ටොන් තුන් ලක්ෂයක් පමණ වන බව ගණන් බලා තියෙනවා. උඩවලවේ ඉදි කෙරෙන නව කම්හලක් ඇතුළුව අපේ උක් කම්හල්වලට අවුරුද්දකට ටොන් 80,000 කට වඩා නිෂ්පාදනය කිරීම අපහසු බව පැහැදිලි යි. එනිසා තව සැහෙන කලක් යනතුරු අපට හකුරු කැල්ල හොඳට ම අවශ්‍ය වන බව ඒවාගේ ම පැහැදිලි වෙන්න ඕනෑ.